

Veselības, labklājības un sporta valsts sekretāra [datums, Nr.] noteikumi, ar ko nosaka politikas noteikumus par savstarpēju kontamināciju ar alergēniem un piesardzīgu marķēšanu (Politikas noteikumi par piesardzīgu marķēšanu)

Veselības, labklājības un sporta valsts sekretārs,

ņemot vērā:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulas (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV 2002, L 31), 14. panta 1. un 2. punktu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 852/2004 par pārtikas higiēnu (OV 2004, L 139) II pielikuma IX nodaļas 9. punktu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regulas (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem 36. panta 2. punktu, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1924/2006 un Nr. 1925/2006, ar ko atceļ Komisijas Direktīvu 87/250/EEK, Padomes Direktīvu 90/496/EEK, Komisijas Direktīvu 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/13/EK, Komisijas Direktīvas 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulu (EK) Nr. 608/2004 (OV 2011, L 304);
- 4:81. panta 1. punktu Vispārējā administratīvo tiesību likumā (Algemene wet bestuursrecht);

izdod šādus noteikumus.

1. pants

Šajos politikas noteikumos piemēro šādus jēdzienus un definīcijas:

- *amatnieku pārtikas produkti*: pārtikas produkti, ko ražotājs mazos daudzumos piegādā tieši galapatērētājam vai vietējiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kuri veic tiešu piegādi galapatērētājam;
- *piesardzības alergēnu marķējums*: informācija par tādu vielu vai produktu iespējamu netīšu klātbūtni pārtikā, kas var izraisīt alerģiju vai nepanesamību.

2. pants

1. Piesardzības alergēnu marķēšana ir balstīta uz pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju veiktā riska novērtējuma konstatējumiem.
2. Piesardzības alergēnu marķējumu piemēro tikai tad, ja 1. punktā minētajā riska novērtējumā atklājas, ka ir pārsniegta viena vai vairākas pielikumā noteiktās atsauces vērtības.
3. Atkāpjoties no 2. punkta, alergēnu marķējumu kā piesardzības pasākumu var piemērot amatnieciskai pārtikai, ja riska novērtējums liecina, ka praksē ir iespējama krusteniskā kontaminācija ar vienu vai vairākiem pielikumā uzskaitītajiem alergēniem.
4. Ja izmanto piesardzības marķējumu, izmanto formulējumu "Var saturēt xxx" vai "Nav piemērots xxx".

3. pants

Šie politikas noteikumi stājas spēkā ceturtdiena, 2026. gada 1. janvārī.

4. pants

Šo politikas noteikumu atsauces nosaukums ir Piesardzības alergēnu marķējums.

Šos politikas noteikumus kopā ar to skaidrojumu publicē Oficiālajā vēstnesī.

Valsts sekretārs sabiedrības veselības, labklājības un sporta jautājumos

2. panta pielikums

Pielikums Riska novērtējuma atsaucēs vērtības

(Pielikums, kas minēts Politikas noteikuma par piesardzības marķējumu 2. panta 2. un 3. punktā)

Alergēns	Ieteicamā atsaucēs deva, pamatojoties uz ED ₀₅ (mg kopējā proteīna alergēna)
Ikri	2,0
Lupīna	15,0
Piens	2,0
Sinepes	0,40
Rieksti:	
- Mandeles	1,0
- Indijas rieksti	1,0
- Lazdu rieksti	3,0
- Makadāmijas rieksti	1,0
- Brazīlijas rieksti	1,0
- Pekanrieksti	1,0
- Pistāciju rieksti	1,0
- Valrieksti	1,0
Zemesrieksti	2,0
Vēžveidīgie	200,0
Selerija	1,0
Sezams	2,0
Sojas pupas	10,0
Kvieši / labība, kas satur glutēnu	5,0*
Zivis	5,0
Gliemji	20,0

* Labībai, kas satur glutēnu, kviešu atsaucēs vērtība ir 5,0 mg, ja vien galaprodukta koncentrācija nepārsniedz 20 mg/kg glutēna. Tādā gadījumā tas attiecas kā robeža.

Standartdevas (RfD) pārvēršana par darbības robežvērtību

Šī atsaucēs deva jāpārvērš par koncentrāciju mg/kg (ppm), ko sauc par darbības robežu. Standartdevas absolūtā daudzuma pārvēršana darbības robežlielumā ir izklāstīta turpmāk.

Atsaucēs deva ir alergēna absolūtais olbaltumvielu daudzums (mg) devā/maltītē. Tas nav vienāds ar koncentrāciju (mg alergēna proteīna / kg produkta = ppm). Lai pārvērstu RfD par darbības robežvērtību, izmanto šādu formulu:

$$\text{Actielimiet (ppm)} = \frac{\text{referentiedosis (in mg)}}{\text{consumptiegrootte (in kilo)}}$$

Actielimiet (ppm)	Darbības robežvērtība (ppm)
Referentiedosis (in mg)	Atsauces deva (mg)
Consumptiegrootte (in kilo)	Patēriņa apjoms (kilogramos)

Paskaidrojumi

I. Vispārīga informācija

1. Ievads

Šis politikas noteikums nosaka alergēnu marķējuma izmantošanu kā piesardzības pasākumu, kas pazīstams arī kā piesardzības alergēnu marķējums (turpmāk: PAL). Šā politikas noteikuma mērķis ir precizēt, kad notiek krusteniska kontaminācija ar alergēniem un kad kā piesardzības pasākums būtu jāpiemēro alergēnu marķējums.

Vielas vai produkti, kas izraisa alerģiju vai nepanesamību (turpmāk – alergēni), var netīši nonākt pārtikā šķērskontaminācijas rezultātā. Krusteniskā kontaminācija rodas, ja alergēns netīši nokļūst pārtikā zemā koncentrācijā. Tas var notikt sakarā ar izmantoto izejvielu piesārņojumu vai piesārņojumu ražošanas laikā. Iespējama un netīša alergēnu klātbūtne pārtikā rada veselības apdraudējumu patērētājiem ar pārtikas alerģijām. Tāpēc, pirmkārt un galvenokārt, ir svarīgi novērst vai līdz minimumam samazināt krusteniskās kontaminācijas risku, veicot preventīvus pasākumus. Riska novērtējumā ir jāatklāj, vai preventīvie pasākumi ir bijuši pietiekami efektīvi. Piesardzības nolūkā alergēnu marķējums būtu jāpiemēro tikai tad, ja šajā riska novērtējumā tiek atklāts, ka attiecīgais produkts var radīt reālu risku patērētājiem ar pārtikas alerģiju.

Piesardzības nolūkā ir svarīgi pareizi piemērot alergēnu marķējumu, no vienas puses, jo ļoti zema alergēna koncentrācija dažiem patērētājiem ar pārtikas alerģiju var izraisīt ļoti nopietnas reakcijas un sekas. No otras puses, nevajadzīga un/vai pārmērīga alergēnu marķējuma izmantošana kā piesardzības pasākums var ierobežot pārtikas produktu izvēli patērētājiem ar pārtikas alerģijām un palielināt barības vielu trūkuma rašanās risku. Visbeidzot, pastāv iespēja, ka patērētāji ar alerģijām PAL indikāciju var uztvert mazāk nopietni, tādējādi apdraudot veselību.

Patērētājus alergēnu jomā daļēji aizsargā Regula (ES) Nr. 1169/2011¹, kas paredz norādīt 14 alergēnus, ja tie ir fasētu vai nefasētu pārtikas produktu sastāvā. Obligāta norāde par pārtikas alergēniem saskaņā ar šo regulu nav nepieciešama, ja krusteniskās kontaminācijas rezultātā pārtikas produktā ir kāds pārtikas alergēns. Šajā nolūkā šajā regulā ir definēts brīvprātīgs brīdinājums (PAL). Tā kā nav Eiropas noteikumu par PAL, 2016. gadā Riska novērtēšanas un pētniecības birojs (turpmāk: NVWA (Nīderlandes Pārtikas un produktu patērētāju drošības iestāde) BuRO ierosināja atsaucē vērtības iespējamai konkrēta alergēna klātbūtnei produktā, kas var izraisīt alerģisku reakciju.² Ierosinātās atsaucē vērtības bija provizorisks, jo informācijas pieejamība bija ierobežota un nebija

¹Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regula (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006 un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu (OV L 304, 2011. gads).

² BuRO, 2016. Atzinums par pagaidu atsaucē devām alergēniem pārtikā. Utrehta.

skaidrības par pieejamo atsauces vērtību aprēķināšanu un iespējamo ietekmi uz veselību, izvēloties konkrētu robežvērtību.

Veselības, labklājības un sporta ministrija 2021. gadā lūdza BuRO izvērtēt 2016. gada atzinumu par atsauces vērtībām, reaģējot uz dažādām bažām šajā jomā un tiesvedībām pret NVWA darbībām. Šīs atsauces vērtības bija balstītas uz publiski pieejamo informāciju, kas ir Austrālijas un Jaunzēlandes Alerģēnu biroja izstrādātās Brīvprātīgās nejaušanas izsekojamības alerģēnu marķēšanas (VITAL) sistēmas pamatā.

Apvienotās FAO/PVO ekspertu konsultācijas sanāksmes par pārtikas alerģēnu riska novērtējumu (turpmāk: FAO/PVO ekspertu komiteja) notika 2020. un 2021. gadā. Šo sanāksmju mērķis, inter alia, bija noteikt atsauces vērtības. BuRO pārbaudīja, vai FAO/PVO ekspertu komitejas ierosinātās atsauces vērtības rada atšķirīgu sabiedrības veselības aizsardzības līmeni.

BuRO novērtējuma rezultātā 2022. gadā tika izstrādāts jauns atzinums.³ Kopumā BuRO iesaka noteikt atsauces vērtības valsts līmenī līdz brīdim, kad būs ieviesti Eiropas noteikumi. Šīs atsauces vērtības izmanto, lai noteiktu, vai ir jāizmanto PAL. Ir svarīgi, lai PAL formulējums būtu informatīvs un sniegtu alerģiskam patērētājam rīcības perspektīvu.

Pamatojoties uz BuRO ieteikumu, tika nolemts par sākumpunktu izmantot FAO/PVO ekspertu komitejas ierosinātās atsauces vērtības. Šīs atsauces vērtības ir jāapspriež Pārtikas marķēšanas komitejā Pārtikas kodeksa ietvaros, un tās ir jānosaka Pārtikas kodeksa standartā. FAO/PVO ekspertu komitejas ierosināto atsauces vērtību pamatā ir ED₀₅ vērtības⁴, ko uzskata par drošu sākumpunktu. Tas atšķiras no atsauces vērtībām, kas 2016. gadā izvēlētas Nīderlandē, pamatojoties uz ED₀₁ vērtību. BuRO ieteica šīs vērtības tajā laikā, pamatojoties uz piesardzības apsvērumiem un ierobežoto publiski pieejamo informāciju par ED vērtībām. ED₀₅ jaunās izvēles kā atsauces vērtības pieņemšana nozīmē pieņemt, ka alerģisku pacientu ar alerģisku reakciju varbūtība ir palielināta no 1 % līdz 5 % iedzīvotāju ar alerģijām. Tas pēc definīcijas ir lielāks alerģisko reakciju skaits, kas pacientu organizācijām ir pieņemams. Pašreizējais ED₀₁ izmantojums nesniedz būtisku labumu veselībai salīdzinājumā ar ED₀₅, jo ar ED₀₅ gandrīz tikai vieglas vai vidēji smagas reakcijas attīstīsies. ED₀₁ izmantošana, no otras puses, samazina pārtikas izvēli pacientiem ar alerģijām, tāpēc ED₀₅ izmantošana tiek uzskatīta par optimālu līdzsvaru. Visbeidzot, jaunā alerģēnu politika nodrošinās, ka brīdinājuma esamība un neesamība patērētājiem ar alerģijām kļūst ievērojami uzticamāka.

Jaunās alerģēnu politikas izstrādes laikā FAO/PVO ekspertu komiteja neierosināja atsauces vērtības vairākiem alerģēniem, piemēram, lupīnām un selerijām. Tas ir tāpēc, ka pastāv atšķirība starp Regulu (ES) Nr. 1169/2011, kurā 14 vielas ir uzskaitītas kā alerģēni, un pārtikas alerģēniem Codex standartā (GSLPF). Kopš tā laika ir publicēts izdevums ar atsauces vērtībām lupīnai un selerijai.⁵ Šīs atsauces

³ BuRO, 2022. Atzinums par atsauces vērtībām attiecībā uz alerģēniem pārtikā. Utrehta.

⁴ Izraisošā deva (ED) ir deva, pie kuras tiek izraisīta alerģiska reakcija. Alerģiskas pārtikas izraisītās devas (ED) var noteikt, pamatojoties uz sliekšņa devu sadalījumu indivīdiem konkrētā populācijā. ED₀₅, piemēram, nozīmē atlikušā riska līmeni 5 %, t. i., devu, pie kuras 5 % iedzīvotāju ar alerģijām var sagaidīt reakciju. Citiem vārdiem sakot, ED₀₁ un ED₀₅ vērtības paredz objektīvu alerģisku simptomu rašanos attiecīgi 1 % un 5 % pacientu ar alerģijām (Houben et al., 2020).

⁵ FAO/PVO, 2023. Pārtikas alerģēnu riska novērtējums: 5. daļa: pārskatīt un noteikt robežlīmeņus konkrētiem koku riekstiem (Brazīlijas rieksts, makadāmijas rieksts jeb "Queensland" rieksts, ciedru rieksts), soja, selerija, lupīna, sinepes, griķi un auzas: sanāksmes ziņojums.

vērtības vēl nav noteiktas saistībā ar Codex, tāpēc šīs vērtības nav iekļautas pašreizējā politikā. Vēlāk ir jāizlemj, vai šīs atsaucēs vērtības ir jāiekļauj politikas noteikumos.

Atsaucēs vērtības alergēniem, kas uzskaitīti Regulā (ES) Nr. 1169/2011, bet nav iekļauti FAO/PVO priekšlikumā, ir balstītas uz ED₀₅ no pamatdokumentiem, piemēram, BuRO atzinuma. Šo atsaucēs vērtību pamatā ir pieejamo zinātnisko datu analīze.

2. Tiesiskais regulējums

Regula (EK) Nr. 178/2002:

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 14. pantu⁶ pārtiku netaiž tirgū, ja tā nav nekaitīga. Novērtējot, vai pārtika ir nedroša, cita starpā ņem vērā patērētājam sniegto informāciju, tostarp informāciju uz etiķetes, vai citu patērētājiem vispārēji pieejamu informāciju par to, kā izvairīties no konkrētas pārtikas vai pārtikas kategorijas konkrētas nelabvēlīgas ietekmes uz veselību. Patērētājiem ar alergijām ir svarīgi, lai informācija uz etiķetes brīdinātu, ja alergēns ir tādā daudzumā, kas var radīt faktisku risku. Tāpēc PAL būtu jāizmanto tikai tad, ja izrādās, ka, neraugoties uz preventīviem pasākumiem, pastāv risks patērētājiem ar alergijām. Tādā gadījumā šķērskontaminācija pārsniedz drošo robežu.

Regula (ES) 1169/2011:

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1169/2011 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu uz pārtikas produkta etiķetes ir jānorāda konkrēti alergēni, ko apzināti izmanto pārtikas produkta ražošanā vai sagatavošanā un kas joprojām ir galaproduktā. Informāciju par iespējamu neparedzētu alergēnu klātbūtni pārtikā var sniegt brīvprātīgi.⁷ Līdz šim Eiropas Komisija nav noteikusi nekādas prasības attiecībā uz šo informāciju. Kamēr šādi saskaņoti noteikumi nav pieņemti, pārtikas aprīvē iesaistīto uzņēmēju pienākums ir nodrošināt, ka gadījumos, kad šāda informācija tiek sniegta, tā nav maldinoša, neskaidra vai mulsinoša patērētājiem.⁸ Tāpēc PAL neizmanto, ja riska novērtējumā atklājas, ka drošības robeža nav pārsniegta vai krusteniskās kontaminācijas risks nav pierādāms. Šo politikas noteikumu atceļ, kad Komisija būs pieņēmusi noteikumus.

Regula (EK) Nr. 852/2004

2021. gadā Regula (EK) Nr. 852/2004 tika grozīta.⁹ Grozījums ietver higiēnas noteikumu ieviešanu, lai novērstu vai līdz minimumam samazinātu pārtikas krustenisko kontamināciju ar alergēniem gan primārajā ražošanā, gan turpmākajos pārtikas aprītes posmos.¹⁰ Tā nosaka noteikumus Eiropas līmenī, lai novērstu vai

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprītes tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 2002. gads).

⁷ Skatīt Regulas (ES) Nr. 1169/2011 36. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

⁸ Skatīt Regulas (ES) Nr. 1169/2011 36. panta 2. punktu un I pielikuma 3.7. punktu Komisijas paziņojumā par tādu pārtikas nekaitīguma pārvaldības sistēmu īstenošanu, kas sastāv no labas higiēnas prakses un procedūrām, kuru pamatā ir HACCP principi, tostarp īstenošanas veicināšana/elastība konkrētos pārtikas uzņēmumos (2022/C 355/01) (OV 2022, C 355).

⁹ Komisijas 2021. gada 3. marta Regula (ES) 2021/382, ar ko groza pielikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu attiecībā uz pārtikas alergēnu pārvaldību, pārtikas pārdali un pārtikas nekaitīguma kultūru (OV L 74, 2021).

¹⁰ Skatīt Regulas (EK) Nr. 852/2004 I pielikuma A daļas 5.bis punktu un II pielikuma IX nodaļas 9. punktu.

samazinātu netīšu alergēnu klātbūtni pārtikā. Komisijas 2022. gada paziņojumā¹¹ ir sniegta sīkāka informācija par labas higiēnas prakses īstenošanu, kas vajadzīga, lai novērstu vai samazinātu alergēnu klātbūtni pārtikas piesārņojuma dēļ. Komisija uzsver, ka preventīvie pasākumi ir drošas pārtikas sākumpunkts un ka alergēnu marķējumu nekad nevajadzētu izmantot kā piesardzības alternatīvu preventīviem pasākumiem.

Piesardzības alergēnu marķējums ir no sastāvdaļu saraksta atsevišķs paziņojums, un tā pamatā jābūt konstatējumiem, kas gūti attiecīgā riska novērtējumā, kuru veicis pārtikas ražotājs un kurā novērtēta iespējamā un neparedzētā alergēnu klātbūtne.

3. Ietekme uz regulatīvo slogu

Šis politikas noteikums neizraisa izmaiņas pilsoņiem uzliktajā regulatīvajā slogā. Tomēr ir sagaidāmas sekas attiecībā uz regulatīvo slogu uzņēmumiem. Galvenie apgrūtinājumi tiem ir saistīti ar krusteniskās kontaminācijas pamatošanu un kvantificēšanu, kā arī etiķešu pielāgošanu. Aptuvena aplēse par administratīvajiem uzdevumiem krusteniskās kontaminācijas pamatošanai ir šāda:

- Kontakti ar izejvielu piegādātājiem, lai saņemtu kvantitatīvos datus
- Alergēnu līmeņu pārveidošana un ievadīšana specifikācijās un citās uzņēmējdarbības sistēmās
- Datu un specifikāciju atjaunināšana
- Analīzes izmaksas
- Pielāgojumi darba procesiem un administrācijai

Etiķešu pielāgošanas uzdevumi un izmaksas galvenokārt ir sagaidāmi formulējuma pielāgojumu sistēmās un etiķešu dizaina un kontroles, kā arī litogrāfijas un drukāšanas izmaksu jomā. Ar to saistītās izmaksas tiek lēstas 200 000 EUR apmērā starptautiskiem uzņēmumiem un 50 000 EUR apmērā MVU.

4. Apspriešana

Satura ziņā šī politika tika izstrādāta sadarbībā ar NVWA un dažādām nozares ieinteresētajām personām, tostarp Nīderlandes Pārtikas rūpniecības federāciju (FNLI), Centrālo pārtikas tirdzniecības biroju (CBL), Nīderlandes Celiakijas asociāciju un Pārtikas alerģijas fondu. Tāpēc šā politikas noteikuma projekts ir iesniegts apspriešanai un apspriests ar šīm pusēm. Turklāt šā politikas noteikuma projekts ir iesniegts regulārās apspriešanās par Preču likumu (ROW) dalībniekiem apspriešanai.¹² Šīs apspriešanas rezultātā politikas noteikumos tika veikti pielāgojumi. Šā politikas noteikuma 2. pantam ir pievienots noteikums par amatniecības pārtiku. Uz šiem pārtikas produktiem jau attiecas izņēmums attiecībā uz uzturvērtības marķējumu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1169/2011. Lai novērtētu amatnieciskās pārtikas risku, var izdot piesardzības brīdinājumu par konkrētu alergēnu, nepierādot, ka pastāv iespēja pārsniegt atsaucis vērtību. Atbildīgajam uzņēmumam jāspēj ar riska novērtējumu pierādīt, ka praksē ir iespējama

¹¹ Komisijas paziņojums par tādu pārtikas nekaitīguma pārvaldības sistēmu īstenošanu, kas sastāv no labas higiēnas prakses un procedūrām, kuru pamatā ir HACCP principi, tostarp īstenošanas veicināšanu/elastīgumu konkrētos pārtikas uzņēmumos (2022/C 355/01) (OV 2022, C 355).

¹² ROW ietver pārstāvjus no uzņēmumiem (rūpniecība un tirdzniecība), patērētājiem, ministrijām (jo īpaši Veselības, labklājības un sporta ministrija un Lauksaimniecības, dabas un pārtikas kvalitātes ministrija) un Nīderlandes Pārtikas un patēriņa preču drošības iestādes [NVWA].

krusteniskā kontaminācija ar attiecīgo alergēnu. Piesardzības brīdinājumu var sniegt tikai par pielikumā uzskaitītajiem alergēniem. Visbeidzot, paskaidrojuma raksts ir precizēts vairākos punktos.

5. Izpildāmība un īstenojamība

NVWA ir novērtējusi šā politikas noteikuma struktūru attiecībā uz izpildāmību un aizsardzību pret krāpšanu. NVWA uzskata, ka pēc vairāku punktu precizēšanas ierosinātie grozījumi ir izpildāmi, praktiski īstenojami un aizsargāti pret krāpšanu.

Vajadzīgās

NVWA inspekcijas jauda tiks ņemta vērā nākamajā gada plāna procesā.

Šis politikas noteikums precizē, kad notiek krusteniska kontaminācija ar alergēniem un kad piesardzības nolūkā būtu jāpiemēro alergēnu marķējums. Ja kā piesardzības pasākumu nepareizi nepiemēro alergēnu marķējumu, NVWA var veikt izpildes pasākumus, pamatojoties uz Regulas (EK) Nr. 178/2002 14. pantu. Ja piesardzības nolūkos alergēnu marķējums tiek piemērots nepareizi, NVWA var veikt izpildes pasākumus, pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 1169/2011 36. panta 2. punktu.

6. Paziņošana

Šā politikas noteikuma projekts tika paziņots [datums] Eiropas Komisijai, lai izpildītu Direktīvas (ES) 2015/1535 5. panta 1. punkta prasības.¹³ Paziņošana Eiropas Komisijai ir vajadzīga, jo 2. pantā var būt ietverti tehniskie noteikumi Direktīvas (ES) 2015/1535 izpratnē. [PM]

II. Pants pa pantiem

2. pants un pielikums

Piesardzīga alergēnu marķēšana attiecas tikai uz pārtiku vai dzērieniem, kas, neraugoties uz profilakses pasākumiem, var radīt reālu risku patērētājiem ar pārtikas alerģiju.

Sākumpunkts, izmantojot alergēnu marķējumu kā piesardzības pasākumu, ir tas, ka pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem ir pienākums sniegt patērētājiem skaidru un godīgu informāciju par pārtikas produktiem. Tas nozīmē, ka šai informācijai nevajadzētu maldināt vai mulsināt patērētājus un ka vajadzības gadījumā tās pamatā vajadzētu būt zinātniskiem datiem. Tiks veikts riska novērtējums, lai noteiktu, vai alergēnu marķēšana ir nepieciešama piesardzības nolūkā un nav maldinoša. Ir izstrādāta direktīva, kurā izklāstītas riska novērtējuma prasības.¹⁴ Riska novērtējumā nosaka, vai krusteniskās kontaminācijas gadījumā pastāv faktiskais risks alerģiskam patērētājam. Riska novērtēšanai izmantos atsauces devas, pamatojoties uz zinātniskiem datiem.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 9. septembra Direktīva (ES) 2015/1535, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (kodificēta redakcija) (OV L 241, 2015. gads).

¹⁴ Pamatnostādnes par alergēnu krustenisku kontamināciju. FNLI, CBL un NVWA. 2024. gada aprīļa versija.

Ja ir veikti visi preventīvie pasākumi un validācija un riska novērtējums pēc tam atklāj, ka atsaucēs vērtība ir pārsniegta un nenovēršama krusteniskā kontaminācija var radīt risku alerģiskajam patērētājam, tad piesardzības nolūkos, lai informētu patērētājus, ir jāizmanto alerģēnu marķējums.

Ja piesardzības nolūkos izmanto alerģēnu marķējumu, tas jāpamato ar:

- informāciju, kas pierāda, ka krusteniskā kontaminācija faktiski var notikt praksē;
- riska novērtējumu (sk. iepriekš), kurā konstatēts, ka alerģēna daudzums pārsniedz drošo robežu; un
- dokumentāciju, kas apliecina, ka ir veikti profilakses pasākumi un ka alerģēnu marķējums netiek izmantots kā piesardzības pasākums profilakses pasākumu vietā.

Alerģēnu, kas minēts kā piesardzības pasākums alerģēnu marķējumā, nevajadzētu jau iekļaut sastāvdaļu sarakstā. Izņemot sortimenta iepakojumus, kuros ir iepakoti vairāki varianti, piemēram, jauktas šokolādes, saldējumi vai uzkodas. Sastāvdaļu sarakstu var apkopot par visiem produktiem iepakojumā. Piesardzības nolūkā tas attiecas arī uz alerģēnu marķējumu.

Ja izmanto piesardzības marķējumu, izmanto formulējumu “Var saturēt xxx” vai “Nav piemērots xxx”. Šis formulējums patērētājam skaidri parāda, ka attiecībā uz konkrēto pārtikas produktu pastāv reāls alerģēna (noteikta daudzuma) klātbūtnes risks.

Valsts sekretārs sabiedrības veselības, labklājības un sporta jautājumos,